

טכנולוגיות וטיפול ברפואה

מבח"ר- תכנית לתואר שני בסייעוד

נטע רויטנברג netaroitenberg@gmail.com

שנה"ל תשע"ו, סמסטר א', ימי ב': 11:45-15:10

תיאור הקורס:

קורס זה עוסק בסוגיות נבחרות בפיתוחים טכנולוגיים בשדה הרפואה והטיפול, באופן ייעודי לסטודנטים העוסקים בטיפול במסגרות רפואיות. בקורס יוצגו טכנולוגיות עדכניות ויידונו משמעויותיהן הרחבות תוך שימוש במסגרות תיאורטיות. בקורס יינתן דגש על התמורות בשדה הרפואה בעידן המחשוב והאינטרנט.

מטרת הקורס:

הקורס מבקש להקנות לסטודנטים פרספקטיבה בוחנת לשימוש הנעשה בטכנולוגיות ברפואה. הסטודנטים יצוידו בידע אודות מגוון חידושים טכנולוגיים על שימושיהם הנרחבים, יצוידו בכלים תיאורטיים לבחינתם וייחשפו לדיון המערב שיקולים חברתיים, אתיים וכלכליים בניתוח טכנולוגיות קיימות ועתידיות.

דרכי הוראה:

הרצאות פרונטאליות ומקטעי סרטים בליווי דיון כיתתי.

חובות הקורס:

30%- הצגה פרונטלית של סיכום מאמר הכוללת ניתוח ביקורתי
20%- הגשת תרגיל הצעת מחקר
40%- הגשת עבודת מחקר מסכמת
10%- נוכחות ותרומה לדיון בכיתה

תכנית הקורס:

הסילבוס עשוי להשתנות בהתאם לקצב ההתקדמות בכתה.

שעור 1:

היכרות עם נושא הקורס. סקירה כללית של טכנולוגיות בשדה הרפואה ושל המגמות המסתמנות בטכנולוגיות מוכוונות לקוח בשירות הרפואה (Patient-Centered Technologies).

שעור 2-3:

הצגה ודיון בתיאוריות העומדות בבסיס הניתוח של הפיתוח הטכנולוגי. בשיעורים אלה נדון בחשיבותה של התיאוריה כמסגרת ניתוח לטכנולוגיות שיידונו בשיעורים הבאים.

- Topaz, M. (2013). The Hitchhiker's Guide to nursing informatics theory: using the Data-Knowledge-Information-Wisdom framework to guide informatics research. *Online Journal of Nursing Informatics*, 17(3).

• יעקובסון ד. 2013. אימוץ חידושים ככוח מניע בהיסטוריה. תל-אביב: רסלינג. עמ': 36-9.

- יובל ד. הפוליטיקה של הטכנולוגיה. תל-אביב: הוצאת מפה. עמ': 8-23
- הררי י. נ. קיצור תולדות האנושות. אור יהודה: הוצאת כנרת זמורה ביתן דביר. עמ': 337-376.

שעור 4:

פסיכולוג וירטואלי: רופא וירטואלי? שיקום וירטואלי: על מתן טיפול רפואי מרחוק.

- Kazdin, A. E., & Blase, S. L. (2011). Rebooting psychotherapy research and practice to reduce the burden of mental illness. *Perspectives on Psychological Science*, 6(1), 21-37.
- Good, A., & Sambhanthan, A. (2013). A review into eHealth services and therapies: potential for virtual therapeutic communities-supporting people with severe personality disorder. *arXiv preprint arXiv:1302.5499*.

שעור 5:

Dr. Google /E-Health: השלכות השימוש באינטרנט על חווית החולים.

- Ziebland, S., Chapple, A., Dumelow, C., Evans, J., Prinjha, S., & Rozmovits, L. (2004). How the internet affects patients' experience of cancer: a qualitative study. *Bmj*, 328(7439), 564.
- Cotten, S. R., & Gupta, S. S. (2004). Characteristics of online and offline health information seekers and factors that discriminate between them. *Social science & medicine*, 59(9), 1795-1806.

שעור 6:

המפגש הטיפולי בעידן המידע.

- Halamka, J. D., Mandl, K. D., & Tang, P. C. (2008). Early experiences with personal health records. *Journal of the American Medical Informatics Association*, 15(1), 1-7.
- Ahmad, F., Hudak, P. L., Bercovitz, K., Hollenberg, E., & Levinson, W. (2006). Are physicians ready for patients with Internet-based health information?. *Journal of Medical Internet Research*, 8(3).
- Jain, S. H. (2009). Practicing medicine in the age of Facebook. *New England Journal of Medicine*, 361(7), 649-651.

שעור 7:

Electronic Support Groups (ESG): רשתות חברתיות בנושאי בריאות.

- Barker, K. K. (2008). Electronic support groups, patient-consumers, and medicalization: the case of contested illness. *Journal of health and social behavior*, 49(1), 20-36.
- Fox, N., Ward, K., & O'Rourke, A. (2005). Pro-anorexia, weight-loss drugs and the internet: an 'anti-recovery' explanatory model of anorexia. *Sociology of health & illness*, 27(7), 944-971.

שעור 8:

טכנולוגיות לידה ופרייון.

- Lockwood, G. M. (2011). Social egg freezing: the prospect of reproductive 'immortality' or a dangerous delusion?. *Reproductive BioMedicine Online*, 23(3), 334-340.
- Shkedi-Rafid, S., & Hashiloni-Dolev, Y. (2011). Egg freezing for age-related fertility decline: preventive medicine or a further medicalization of reproduction? Analyzing the new Israeli policy. *Fertility and sterility*, 96(2), 291-294.
- בירנבוים-כרמלי ד. "הפריות: הפוליטיקה של המשפחה הטבעית". מטעם (18): 65-78 בתוך: מטעם מס' 18.

שעור 9:

הדרכה מרוכזת לכתיבת העבודה המסכמת.

שעור 10:

תעשיית התרופות- מציאת פתרונות ויצירת מחלות.

- Conrad, P., & Potter, D. (2004). Human growth hormone and the temptations of biomedical enhancement. *Sociology of Health & Illness*, 26(2), 184-215.
- Rafalovich, A. (2005). Exploring clinician uncertainty in the diagnosis and treatment of attention deficit hyperactivity disorder. *Sociology of Health & Illness*, 27(3), 305-323.
- Lakoff A., (2004). The Anxieties of Globalization: Antidepressant Sales and Economic Crisis in Argentina. *Social Studies of Science*, 34 (2), 247-269

שעור 11:

טכנולוגיה עתיקה: רפואה אלטרנטיבית בישראל.

- Mizrachi, N., Shuval, J., & Gross, S. (2005). Boundary At Work: Alternative Medicine in Biomedical Settings. *Sociology of Health and Illness*, 27(1), 20-43.
- שובל י., ט., וגרוס ס. (2014). מיילדות המטפלות ב-CAM: פמיניזם בחדר הלידה. בתוך: שובל י., ט. ואברבוך א. (עורכות), *הילכו שניים יחדיו? רפואה משלימה-אלטרנטיבית ורפואה קונבנציונלית בישראל* (עמ' : 143-158). תל-אביב: רסלינג.

שעור 12:

טכנולוגיות סוף חיים.

- Mitchell SL et al, The Clinical Course of Advanced Dementia, *NEJM*, 2009 October 15; 361(16): 1529-1538
- Yamaguchi et al, Biological observation during the daytime of elderly patients with advanced dementia cared for with and without artificial nutrition by percutaneous endoscopic gastrostomy, *Geriat. Geront. Int.*, 2011; 11:221-228.

שעור 13:

שימושים במסכי מגע לרפואה ולשיקום.

- Hebden, L., Cook, A., van der Ploeg, H. P., & Allman-Farinelli, M. (2012). Development of smartphone applications for nutrition and physical activity behavior change. *JMIR research protocols*, 1(2).
- Kirwan, M., Duncan, M. J., Vandelanotte, C., & Mummery, W. K. (2013). Design, Development, and Formative Evaluation of a Smartphone Application for Recording and Monitoring Physical Activity Levels The 10,000 Steps "iStepLog". *Health Education & Behavior*, 40(2), 140-151.

שעור 14:

סיכום הקורס והגשת עבודות.

קריאת רשות:

- לאטור ב. 2005 [1991]. "מעולם לא היינו מודרניים". *תיאוריה וביקורת*. 26 : 43-73.
- מילס ש. (2003). *מישל פוקו. לונדון: רולטלידג'י. עמ' 93-107.*
- Inhorn, M. C. (2005). Religion and reproductive technologies: IVF and gamete donation in the Muslim world. *Anthropology News*, 46(2), 14-14.
- Moynihan, R., CG, P., Heath, I., & Henry, D. (2002). Selling sickness: the pharmaceutical industry and disease mongering. Commentary: Lexicalization of risk factors. *Bmj*, 324(7342), 886-891.
- Ziebland, S. (2004). The importance of being expert: the quest for cancer information on the Internet. *Social Science & Medicine*, 59(9), 1783-1793.
- Bar-Lev, Shirley. (2008). "We Are Here to Give You Emotional Support': Performing Emotions in an Online HIV/AIDS Support Group". *Qualitative Health Research*, 18(4): 509-521.
- Broom, A. (2005). Medical specialists' accounts of the impact of the Internet on the doctor/patient relationship. *Health*, 9(3), 319-338.
- Friedman, D., Pizarro, R., Or-Berkers, K., Neyret, S., Pan, X., & Slater, M. (2014). A method for generating an illusion of backwards time travel using immersive virtual reality—an exploratory study. *Frontiers in psychology*, 5.